

Natuur rond het Markdal

Info 06-40007219

Aardmagnetisme

Als Boomstam Henk heb ik de afgelopen periode voor Breda Ontdekt! De Buurtbushcraft verzorgd. Aan de hand van verschillende bushcraft- of survivaltechnieken hebben we de natuur in de wijk ontdekt. Bruikbare planten, een waterfilter maken, survivalknopen om een stevige hut te kunnen bouwen en oriënteren met de natuur zijn enkele onderwerpen die aan bod komen. Oriënteren met de natuur heb ik in het najaar van 2022 ook al eens beschreven in Natuur rond het Markdal. En deze keer neem ik de kinderen mee naar het van Sonsbeeckpark in Breda waar de Aa of Weerijds langs stroomt. Dat andere riviertje waar Breda zijn naam aan te danken heeft. Met een paar meiden lopen we van school langs de Aa of Weerijds naar het van Sonsbeeck. Ondertussen vertel ik ze iets over windrichtingen, 'gekamde' bomen en de stand van de zon. Ook vraag ik ze of ze wel eens een magneet hebben gezien of vastgehouden. Natuurlijk hebben ze allemaal wel eens met een koelkastmagneetje gespeeld. Die blijft ook plakken op de kachel of de tafelpoot! We zijn bij het bruggetje beland en ik moet even wat materiaal klaarzetten. De meiden helpen me graag en vragen zich af wat ik toch met dat touw en de emmer ga doen.

We hebben straks water nodig en dat gaan we hier uit de vijver halen. Ik bind het touw aan de emmer vast en het andere uiteinde aan de brugleuning. Zo weet ik zeker dat we de emmer niet kwijtraken. Ondertussen snuffelt een van de dames al in het tasje en ziet de kleine bakjes en de kurkjes. Ze roept me erbij en vraagt wat we daar mee gaan doen. Kom er allemaal maar even bij dan leg ik het uit. Ik vertel ze dat de aarde een grote magneet is met een noordpool en een zuidpool. Die namen zijn niet zomaar gekozen. En omdat de aarde zo'n grote magneet is, gaan magnetische metalen staafjes altijd in dezelfde richting staan. Daarmee wijzen ze dus een Noord-Zuidlijn aan, zoals een kompas! En kijk; hier heb ik een paar naaldjes en magneetjes. Als je het magneetje een keer of vijftig rustig langs de naald strijkt, wordt de naald magnetisch. Als je dat naaldje dan op een stukje kurk op het water legt dan zul je zien dat hij draait totdat de punt naar het noorden of zuiden wijst. Met enige terughoudendheid wordt deze magie beluisterd. Eerst zien dan geloven, zie ik in de ogen terug. Dus we gaan aan de slag. Haal maar eens water uit de sloot en vul je eigen bakje met water. Iedere dame krijgt een naald en een magneetje. Daar staan ze hardop tellend de naalden te magnetiseren. De eerste naaldjes worden op de kurk gedropt en vallen in het water. Weg magnetisme. En weer opnieuw; een... twee... drie... Nu een stuk voorzichter wordt het naaldje op het kurkje gelegd. Vol

**Zelfgemaakte kompasjes (foto Henk Wanders).
Werken net als scheepskompas.**

**Zeldzaam mooie smaragd blauwe
Bosbeekjuffer (L) en Weidebeekjuffer (R - met
wit). Foto Ria Lambregts.**

verwachting en verbazing zien ze het naaldje langzaam draaien en als hij ietsjes doorschiet weer terugdraaien tot hij stilligt. De mijne doet het meester! Roept de eerste. En vlak daarna volgen de andere meiden. De mijne ook! Links en recht valt er ook nog een naaldje in het water en wordt er weer opnieuw geprobeerd. Het magneetje blijkt erg interessant. Het lijkt wel toverkracht. Een van de dames heeft twee magneetjes te pakken en fopt haar klasgenootjes. Ze laat een magneetje met 'haar toverkracht' schokkend over het werkblad lopen. Natuurlijk hebben de andere het gauw door. Dat doe je met een magneetje in je andere hand! Twee andere meiden hebben het water halen ontdekt. Ze gooien omstebeurt de emmer in het water, hijsen hem op, zetten de emmer op de rand van de brugleuning. Drie... twee... een... Eentje duwt de emmer van de rand en met een plons spettert het water vanuit de vijver alle kanten op. Gierende pret van de spetters op de broek. Het wordt alweer tijd om terug te lopen. Ik laat de meiden nog even met hun waterpret en ruim de andere spullen weer op. Met z'n allen nog een laatste grote plons en dan gaan we. Met glinsterende pretoogjes word ik nog beslopen en nat gespetterd. Lachend lopen we weer terug naar school.

Boomstam Henk, NatuurWijzer, IVN-gids Mark & Donge

Markandalletjes

- * Bijna midzomernacht! Wat een uitbundig voorjaar! Met gelukkige vlaggen en tassen van de toekomst aan de gevels.
- * In Chaam en Galder Veel jonge Steenuiltjes, Oehoe's, Ooievaars, en nog meer. Ook goed muizenjaar, is dat de relatie?
- * Langste dag, met veel zon! Kans op smaragd blauwe weide- en (nog zeldzamere) bosbeekjuffers bij water.. Bosbeekjuffer helemaal blauw, weidebeek met witte schouder.
- * Breda maakt plan voor minder zwerfvuil. Aanzet voor meer. Dankzij voortdurende acties van nmv Markkant, zwerfvuilopruimers, Ron Bekker, etc. Te land en te water. Gemeentes pak de plastic 'Nurdles-bolletjes' aan. Boetes voor Kader Richtlijn Water dreigt met boetes in december 2027. Eerst de demonstratieve Big Jump op 12 juli. 15u.
- * Terrazza Italiana. Creatieve natuurbeleving van onze zuidelijke vrienden. Vrijdag 19 juni. 17u30-23u. Vallei van het Merkske. Kolonie 41. Wortel (B). 'Krukkenavond in Italiaanse sfeer'. Ten bate van de nieuwe grensnatuur van 'De Laars'. Natuurpunt Markvallei.
- * Midzomerochtend stadsexcursie Moerenlooppad. 21 juni. 7-10u. Vogelgids Kees Wijnen. Langs Groene beek Zone verrassende Haagse Beemden. Oevers, vochtige bermen, moerasvegetatie, houtsingels, hazelaars, etc. én vogels! Start: kruising Noortberghmoeren-Louwersdonk. Graag aanmelden @: excursies@westbrabantsevwg.nl.
- * Stadsplantenwandeling. Zondagmiddag 21 juni. 13u30-15u30. Belcrum, meest soortenrijke wijk. Vroegere Belcrumbos met Speelhuis slot van Maurits. Op een heuvel met konijnen, dus Konijnenberg! Thema: wijk met de meeste soorten. Oude muurtjes met muurvaren, muurleeuwenbek, robertskruid, gele helmblom, Mozes-in-het-biezen-mandje uit USA, klein liefdegras, slaapkamergeluk en tripmadam. Verrassende binnenstads natuur! Aanmelden via IVN Mark&Donge.
- * Zondagmiddag midzomerwandeling. Thema 'ontdek, wat mag er van ons zelf?'. Wat mag er groeien, bloeien, en er helemaal zijn? Gratis met gids. 14-17u. Vallei van het Merkske (Klapekster). Kolonie 41. Wortel (B). Natuurpunt Markvallei.

- * Groencafé. Altijd inspirerend. Woensdagavond 24 juni. 19u30-22u. Experts over afval, bioplastics, hergebruik. Circulariteit, praktische tips. Brandpunt, Reigerstraat 16, Breda. Natuur- & milieuvereniging Markkant.

- * Vijf dagen! Zero Waste Festival. 24-28 juni. Veel activiteiten op Wolfslaar! Wandeltoer, zero waste, hergebruik kleding, meubilair, kiemgroenten, warmoezerij, bloemknikers, enz, enz. Zie overvloedige programma: @ zerowastefestival.nl/breda/.

Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&Donge